

به نام خدا

تدریس هنر برای دبستانی‌ها

اهمیت هنر، آموزش هنر در ابتدایی،

تجربیات تدریس هنر، تحلیل سیستمی

فریده رحمانی

کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش دانش‌آزموده، اسلامی واحد تاجکستان

رضا پورشیخ

مدرس دانشگاه تربیت معلم قزوین

انتشارات بین‌المللی گیوا

سرشناسه: رحمانی، فریده، ۱۳۵۸ -
 عنوان و نام پدیدآور: تدریس هنر برای دبستانی‌ها / مولف فریده رحمانی، رضا پورشیخ.
 مشخصات نشر: تهران: گیوا، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۱۲۴ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۰۸-۵۷-۴
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۹۳.
 شناسه افزوده: رضا پورشیخ ن
 ده بندی کنگره: ۴/۳/۳۵۰ N
 رده بندی دیویی: ۳۷۲/۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۴۷۵۷۵

عنوان کتاب	تدریس هنر برای دبستانی‌ها
مولفان	فریده رحمانی، رضا پورشیخ
ناشر	انتشارات گیوا
مدیر مسئول	محمد صدیق سپهری
ویراستار	اعظم فارسی
طراح جلد	فریده رحمانی
سال و نوبت چاپ	۱۳۹۵ / اول
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۴۰۸-۵۷-۴
قیمت	۹۰۰۰۰ ریال
آدرس	میدان انقلاب، ضلع شمال غرب میدان، جنب بانک رفاه،
	پلاک ۵۹، طبقه ۲، واحد شرقی
تلفن	۰۹۱۲۷۹۸۱۶۵۴ ۰۲۱-۶۶۸۸۰۱۲۳
تارنما	www.givabook.ir

فهرست مطالب

فصل اول: ماهیت هنر

۱۱.....	مقدمه
۱۱.....	اولین تعریف در تاریخ هنر
۱۱.....	معنای هنر
۱۲.....	هنر در فرهنگ ایران
۱۶.....	مراحل پیشرفت کودکان در نقاشی
۲۳.....	ماهیت هنر
۲۵.....	تعریف و تبیین مفهوم تربیت هنری
۲۷.....	اهمیت و ضرورت تربیت هنری
۳۰.....	مبانی روان شناختی تربیت هنری
۳۳.....	مراحل رشد هنری
۳۵.....	رویکردهای تربیت هنری
۳۷.....	مرحله طرح ریزی، پدید آمدن نماد در کار (۷ تا ۹ سال)
۴۰.....	مرحله طرح ریزی ۷ تا ۹ سال
۴۰.....	ویژگی های عمومی این دوران (طرح ریزی)
۴۱.....	تصاویر شفاف یا ایکس ری
۴۱.....	نگهداری
۴۲.....	مفهوم هنر از دیدگاه کودکان
۴۳.....	چگونگی ایجاد انگیزه در کودکان جهت انجام فعالیت های هنری
۴۳.....	اهداف تربیت هنری
۴۴.....	چگونگی تحسین و تشویق کودکان از جانب مربیان
۴۵.....	طراحی الگوی برنامه درسی تربیت هنری
۴۵.....	اصول برنامه درسی
۴۷.....	رویکردهای مختلف به نقاشی های کودکان
۵۳.....	هدف از تدریس هنر در مدارس
۵۴.....	مفهوم رنگ در مرحله پیش طرح ریزی
۵۴.....	نقاشی های ساده و قلمی
۵۵.....	انواع چاپ
۵۶.....	چاپ با نخ

۵۶.....	چاپ با شابلن
۵۶.....	چاپ با چوب
۵۶.....	چاپ ساده یا رنگ انگستی
۵۶.....	ارزشیابی
۵۷.....	ارزشیابی در درس هنر
۵۷.....	ارزشیابی بر اساس معیار عمومی (کلی)
۵۸.....	ارزشیابی بر اساس معیار جزئی (خاص)
۵۸.....	نکات مهم هنگام ارزشیابی درس هنر
۵۹.....	ارزشیابی در طول دوره آموزشی

فصل دوم: آموزش هنر در ابتدایی و پیش دبستان

۶۴.....	تاریخچه ی نقاشی و وامر وابسته به آن
۶۴.....	تعریف نقاشی
۶۴.....	تاریخچه ی نقاشی
۶۵.....	رابطه نقاشی با شخصیت کودک
۶۶.....	درباره ی رنگ
۶۷.....	تکنیک های نقاشی
۶۷.....	حلال های رنگ
۶۷.....	سبک های معروف نقاشی
۶۸.....	اصطلاحات معمول نقاشی
۶۸.....	نگاهی به تاریخچه ی نقاشی کودک
۷۰.....	نقاشی چیست؟
۷۱.....	چرا کودکان نقاشی می کنند؟
۷۲.....	تعریف نقاشی
۷۲.....	ابزار موجود آموزش نقاشی به کودک
۸۲.....	هنر در روزگار گذشته و امروز
۸۴.....	وظایف یک معلم آگاه و ورزیده در ساعات هنر
۸۵.....	فعالیت های پیشنهادی برای کلاس هنر در دوره ی ابتدایی
۸۵.....	فعالیت های هنر در دوره ابتدایی کلاس اول
۸۵.....	کلاس دوم
۸۵.....	کلاس سوم
۸۵.....	کلاس چهارم
۸۶.....	کلاس پنجم و ششم

فصل سوم: شیوه‌های تدریس هنر و نکات مهم آموزش

۸۸.....	مقدمه
۸۸.....	مراحل موفقیت
۸۹.....	ویژگی‌های اهداف
۹۲.....	نقش باورهای خودکارآمدی در موفقیت تحصیلی
۹۳.....	ویژگی‌های افراد دارای باورهای خودکارآمدی ضعیف و قوی
۹۵.....	باورهای خودکارآمدی و فرایندهای انگیزشی در موفقیت افراد
۹۷.....	باورهای خودکارآمدی و عملکرد و موفقیت افراد
۹۸.....	نقش و اهمیت عزت نفس در موفقیت و پیشرفت تحصیلی افراد
۱۰۰.....	شیوه‌های آموزش به کودک
۱۰۰.....	آموزش نقاشی برای کودکان گروه سنی ب
۱۰۴.....	راهکارهای پیشنهادی جهت رفع مشکلات

فصل چهارم: تحلیل سیستمی

۱۰۸.....	مقدمه
۱۰۸.....	نقد شیوه‌های موجود
۱۰۹.....	هنر در مدارس
۱۰۹.....	مشکلات تدریس هنر:
۱۱۰.....	برخی مشکلات تدریس هنر در مدارس ابتدایی
۱۱۳.....	نتیجه‌گیری
۱۱۴.....	نتیجه‌گیری کلی از تحلیل سیستمی
۱۱۵.....	نتیجه‌نهایی
۱۱۶.....	توضیحات و نتایج بدست آمده
۱۱۶.....	پیشنهادهای
۱۱۶.....	پیشنهادهای به مربیان و اولیاء
۱۱۸.....	نظرات شخصی
۱۲۰.....	منابع

پیشگفتار

هنر از دیرباز بزرگترین و موثرترین ابزار ارتباطی بشر و بیانگر احساسات و اندیشه‌های او بوده است. از کهن‌ترین ایامی که آدمی برای تسلط و غلبه بر روح حیوانات و تامین غذای خود، تصویر آن‌ها را بر دیوار غارها نقش می‌کرد تا پیچیده‌ترین ابزارها و رسانه‌های هنری امروز، همواره هنر در کنار مذهب و علم یکی از سه راه بزرگ انسان برای شناخت خویشتن و جهان بوده است. بدینسان هنر که در جوامع اولیه به شکل تصاویر جادویی و برای کارکردهای اقتصادی ضرورت خود را نشان می‌داد، در جوامع پیشرفته به ابزاری برای تعاملات پیچیده تر و ارضای نیازهای حسی و زیبایی شناسانه ی و تبدیل شد. در سده‌ی نوزدهم و به دنبال رشد و گسترش اندیشه ی علمی و افزایش تحقیقات در حوزه های مختلف، هنر نیز یکی از موضوعات پژوهش علمی شد و به ویژه نقش آن در رشد و گسترش تمدن مورد مطالعه ی جدی قرار گرفت. در همین مسیر بود که به هنر کودکان توجه بیشتری شد. نقش موثر آن علاوه بر ارتقاء سطح کیفی آموزش کودکان و خلاقیت آن‌ها، در درمان انواع بیماری‌های روانی و روحی نیز آشکار شد.

اکنون نقش هنر و تاثیر آن بر روند آموزش جوامع پیشرفته و رو به توسعه امری محرز و متداول است.

امید است این تحقیق مختصر، گامی هر چند اندک در مسیر شناسایی و به کارگیری آن در امر آموزش باشد.